

Trine Alette Panton kan ikke selv sy eller strikke, men hun kan forholde sig til produkterne som forbruger.

Indvandrerkvinderne
kan deres håndarbejde

I systuen BLOMSTRER DE OP

I systuen Place de Bleu bliver etniske hæklerier til lækre designersmykker, og traditionelle marokkopuder får nyt liv i skandinavisk design. Trine Alette Panton, der er leder i den socialøkonomiske virksomhed på Nørrebro, hjælper her de svageste indvandrerkvinder ind på arbejdsmarkedet.

Ved et stort klippebord står Samur Shabann fra Syrien og Sherin Charif, der er kurder, og klipper trekanter i kraftigt stof i klare farver.

Ved en symaskine sidder Sultan Göngur fra Tyrkiet og syr trekanterne sirligt sammen, så de danner det traditionelle

mønster i midten af en marokkopude.

I en sofagrube sidder en kvinde fra Jordan og hækler. En dag bliver hækleriet til en taske, et smykke eller måske en bort på en lækker designerkjole.

Ingen af kvinderne har, til

trods for at de har været i Danmark i mange år, stor erfaring på det danske arbejdsmarked eller med det danske sprog. De har ofte også sociale, fysiske eller psykiske problemer.

- Det er nogle af de svageste kvinder på arbejdsmarkedet. Ingen forventer noget af dem, og oftest har de heller ikke selv troen på, at de har nogen værdi. De kan allerhøjest få et rengøringsjob, og måske klarer de ikke engang det. Egentlig skal de stå til rådighed for arbejdsmarkedet, men de er på vej til at blive skubbet helt ud, fordi de ikke kan få ordinært arbejde, forklarer Trine Alette Pantan, der er daglig leder i Place de Bleu, som har til huse på Blågårdsgade på Nørrebro.

- Her oplever de, at vi faktisk kan bruge det, de kan: det traditionelle håndarbejde, som de engang lærte i deres hjemland. Flere har slet ikke brugt det i de mange år, de har væ-

ret i Danmark. Men når de først kommer i gang, kan de lave de mest fantastiske ting, tilføjer hun.

Skandinavisk design

Målet med Place de Bleu var ikke blot at oprette endnu et beskæftigelsesprojekt men at lave produkter, der kunne konkurrere på det eksisterende marked. Derfor blev designer Lena Børre ansat, og hun er garanten for, at det etniske håndarbejde bliver tilsat et stramt skandinavisk design og alligevel har sit eget unikke udtryk.

Det har hun gjort med succes, for puderne, taskerne og smykkerne bliver i dag solgt i flere eksklusive butikker som Magasin du Nord og på kunstmuseet Louisiana.

- Det er meget fint kvalitets-håndværk og derfor også eksklusivt, så det er lidt paradoksalt, at vi holder til på Nørrebro, for den typiske kunde bor nok

oppe på Strandvejen. Men Nørrebro er tæt på, hvor kvinderne bor, og det tæller, siger Trine og nævner en kvinde, som i lang tid kredsede om systuen.

- Hun havde boet i Danmark i næsten 15 år og været svært depressiv. Til sidst kom hun ind og kom i gang med at hækle. Hun blomstrede op, og hendes mand blev så glad, fordi det gav et helt nyt familieliv. Hans ønske er bare, at hun skal blive ved med at komme her og blive ved med at hækle.

Og Trine kan flere af den slags historier om, hvordan kvinderne flytter sig fysisk og mentalt, når de først kommer i gang med håndarbejdet.

Sagde sit job op

Trine Alette Pantan er uddannet cand.scient i kulturgeografi og sad i et godt, vellønnet job på Teknologisk Institut og beskæftigede sig med analysearbejde inden for arbejdsmarkedsfor-

hold og kompetenceudvikling.

- Det var et godt job, men en morgen vågnede jeg og syntes faktisk ikke, det var så fedt mere. Jeg havde brug for at gøre noget, som kunne gøre en positiv forskel både for mig selv og for andre.

Hun sagde sit job op og tog to års selvfinansieret orlov, hvor hun gik på højskole og arbejdede som frivillig i et værested for indvandrerkvinder.

- Jeg havde nok længe været indigneret over, hvordan vi behandler mennesker fra andre lande.

- Men da jeg blev mødt af virkeligheden, var det langt værre end det, jeg havde læst og forestillet mig.

- Kvinderne er langt de svageste, for de skal stå til rådighed og komme i beskæftigelse, men de har ikke en chance for at komme ind på arbejdsmarkedet. De har ikke de kompetencer, der kræves. ▶

”
Her oplever de, at vi faktisk kan bruge det, de kan

Reststoffer fra tekstilvirksomheden Kvadrat og børnetøjsproducenten Katvig klippes til og sys så til puder og puffer.

Place de Bleu samarbejder med en række designere og brands om udvikling af designs, som indvandrerkvinderne i systuen får gjort til lækre kvalitetsprodukter.

Ud over Trine Alette Panton arbejder designer Lena Børre (t.v.) også med på systuen, og hun er garanten for, at det etniske håndarbejde bliver tilsat et stramt skandinavisk design og alligevel har sit eget unikke udtryk.

I værestedet talte Trine med de andre frivillige om, hvordan man kunne skabe arbejdspladser til disse svage minoritetskvinder. Det førte til en forretningsplan om et sy-projekt, fordi de frivillige igen og igen hørte kvinderne sige, at de kunne sy.

Place de Bleu fik en stor bevilling fra Integrationsministeriet og Det lokale Beskæftigelsesråd i Københavns Kommune. 2009 blev brugt på forundersøgelser og på at finde ud af, hvad der juridisk kunne lade sig gøre. Selvfølgelig begyndte i foråret 2010.

Kvinderne vokser

Mange af de kvinder, Place de Bleu indtil nu har haft kontakt med, har været på et af de 16-ugers kurser, som Place de Bleu gennemfører for kvinderne, hvor de bliver opkvalificeret til at kunne klare jobbet i virksomheden, og hvor de bl.a. også lærer dansk.

”*Der er en masse god energi omkring projektet*”

10-12 af de kvinder arbejder i dag fast mellem fem og 25 timer om ugen i systuen. De seks af dem er på fast løn, to er der med løntilskud, og resten arbejder frivilligt. Desuden er der tilknyttet en lang række »strikkekoner«. Herudover er otte kvinder kommet videre i beskæftigelse, praktik eller gået i gang med en uddannelse.

Trine kan ikke selv sy eller strikke, men hun kan forholde sig til produkterne som forbru-

ger. Og hun er selvild med puderne i pangfarver og de hæk-lede smykker.

– Desuden har hun forstand på det forretningsmæssige, og det var da også hende, der fik i stand, at Place de Bleu i dag får og bruger reststoffer fra tekstilvirksomheden Kvadrat og børnetøjsproducenten Katvig til puderne og pufferne. Ligesom hun sørger for, at Place de Bleu kommer på messer og får vist varerne frem. Flere designere har fået øje på Place de Bleu, og bruger i dag virksomheden som underleverandør.

Et fantastisk job

Det er dog stadig spændende, om forretningen kommer til at løbe rundt. Inden længe er pengene fra integrationsministeriet brugt, og Trine Alette Panton forudser, at de en rum tid endnu har behov for fondsmidler og andre tilskud.

– Vi vil selvfølgelig gerne klare os selv, og der er en masse

god energi omkring projektet. Men der er også mange udfordringer, fordi det er kvinder, der er svage og f.eks. har posttraumatisk stress, som vi også skal lære at håndtere, samtidig med at den daglige drift skal køre.

– Men alt i alt er det et fantastisk job, og det er en gave at se, hvordan kvinderne vokser, og se de fantastiske ting de får skabt. De bliver stolte, når de ser, at deres puder kan sælges til 800 kr., eller at et af deres smykker bliver solgt til en kvinde for 1.800 kr.

– Kvinderne er fantastiske til at hjælpe hinanden, selv om de kommer fra vidt forskellige lande, har hver sin kultur og ikke altid kan tale sammen. Det er hårdt arbejde at løbe det hele i gang, men hver gang jeg kommer forbi en marokkopude ude i en butik eller hører kvindernes historier, oplever jeg, at det er sliddet værd, siger Trine Alette Panton. ■